

haar bewoners in contact te blijven. De mensch en de kunstenaar, de kunstenaar en de ambachtsman waren één. Tjerk Bottema zocht van nature de ongeëffende banen; wat glad was, geijkt en zonder risico „lag” hem niet. Zoo kon het niemand verbazen, dat hij zich onder den rook van Parijs met eigen handen aan een voormaligen vestingwal een woning bouwde. In die lichte vertrekken, den „hangenden tuin” met druiven en vijgen, was het hem een genoeg vrienden te ontvangen. Want deze man met den franken blik, de schallende stem, het triomfantelijke, kloek gebootste hoofd met de borstelige brauwen, den musketiersknevel was een goed gastheer. Daar werd hij niet moe kleurig van zijn wederwaardigheden te vertellen. Herinneringen aan lange tochten, Toledo, het Italiaansche land, Grieksche eilanden, Lapland, verblijven in Duitschland en elders en nu al wel twintig jaar in en bij Parijs. Maar alle verhalen voerden langs welken omweg ook terug tot den Frieschen geboortegrond.

Zijn van elke leer bevrijde gemeenschapszin moest hem tot het versierende paneel, de wandschildering voeren. Het verdroot hem in deze orde geen of nauwelijks opdrachten gekregen te hebben. Hij was er de man niet naar zijn diensten op te dringen, lastgevers na te loopen, met het gevolg, dat hij bij de inrichting van tentoonstellingspaviljoens vergeten werd.

Zijn dagen waren vol lichte beslommering. Met gemak had hij meer dan één stuk tegelijk onder handen. Hij bezat het geduld voor moeilijke werkstukken, het ontwarren van vakkundige kluwens. Want hij verstond de kunst van het niet overhaasten, het laten rijpen, ook in dit opzicht bleef hij, schilderende, van het land. Als een koning troonde hij op eigen domein. Het was hem eender de woning op te schilderen, den tuin te verzorgen, wintervoorraad op te tassen dan wel te maken, wat men kunst heet. Hij was een man van verve en van verven en hoorde zich graag praten zooals hij argeloos zonder over- of onderschatting over eigen en anderer werk sprak. Hij was vaak alleen en die lange uren van stilte gaven aan zijn verkeer de dynamiek. Hij wist te waardeeren en te bewonderen, om te beginnen zijn leermeester Allebé. Hij zocht omgang met schilders en schrijvers en zijn verhalen begeleidde hij met groote gebaren. En hij behoorde tot de eersten, die in het Parijs van na den wereldoorlog in open lucht of langs de wanden van zekere koffiehuisen schilderijen te prijck stelden, want Tjerk Bottema was zonder valsche schaamte.